

**HALJALA VALLARAAMATUKOGU
2022. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1 Põhilised tegevussuunad	4
2 Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	5
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid.....	6
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	6
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	7
2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	8
2.4.3 Erialahariduse omandamine	8
2.4.4 Töötajate tunnustamine	8
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.	8
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele	9
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	9
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	9
3.1.1 Raamatu komplekteerimine.....	10
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	10
3.1.3 Auviste komplekteerimine	10
Auviseid ei komplekteerita.....	10
3.2 inventuurid, mahakandmised	10
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	11
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	11
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	11
4.3 RVL teenindus.....	13
4.4 Laste- ja noorteteenindus	13
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	13
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	14
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine	14
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	14
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	15
4.6 Raamatukogu kui kohaliku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	15
4.6.1 kohalikul tasandil	15

4.6.2 riiklikul tasandil.....	16
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	16
4.6.4 Erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamine.....	16
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	16
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded.....	17
4.9 Andmebaasid.....	17
5. 2023. aasta tegevused.....	18
LISA 1. Personali koolitus	20
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised.....	20
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	20
LISA 4. Laste ja noorteüritused	20

Sissejuhatus

2022. aasta oli riiklik raamatukogude aasta, mis täitis oma eesmärgi sellega et tõstis raamatukogud esile. Meedias kirjutati palju raamatukogudest lähemalt, mida need endast kujutavad ning mida seal veel peale raamatute laenutamise tehakse.

Haljala Vallaraamatukogul oli 2022. aasta kirev. Toimus palju muutusi. Vallavalitsuse plaan sulgeda osad harukogud ning muuta need teeninduspunktideks jäi volikogu vastasseisu tõttu rakendamata. Haljala Vallaraamatukogul vahetus direktor ning teistes raamatukogudes toimus koosseisulisi muutusi. Käesolev aruanne annab täpsema ülevaate, mis Haljala Vallaraamatukogus 2022. aasta jooksul toimus.

Tabel 1

Omavalitsus	Elanike arv (01.12.21)	Raamatukogusid kokku	Harukogude arv	Teeninduspunktide arv
Haljala vald	4329	8	7	1

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Haljala vallas on kokku kaheksa raamatukogu. Haljala raamatukogu on valla keskraamatukogu ning harukogusid on seitse – Aaspere, Karepa, Varangu, Võsu ja Võsupere. Varangu raamatukogul on teeninduspunkt Varangul.

1 Põhilised tegevussuunad

- Karepa raamatukogu aktiivne ürituste korraldamine
- Lugesisutunnid nii Haljalas kui ka Võsul
- Personali liikumine raamatukogudes
- Võsu ja Karepa raamatukogudel oma Facebooki leht.

2022. aasta algus oli hoogne kõikidele raamatukogudele. Algas raamatukogude aasta, mis tõi raamatukogud uuesti pildile ning ka erinevaid üritusi toimus palju. Hoogsalt alustati aastat nii Haljalas (Metsiku raamatukogu 150, kohtumised Rakvere Muuseumi teadur Uno Trummi ja kirjanik Heli Kendraga) kui ka Karepal (Sagadi looduskooli külaskäik ja M. Siimeri töötuba). Palju üritusi toimus ka Vergis, kus tuli kokku Raamatukogu Sõprade Klubi ning toimus „ÖÖ raamatukogus“ lastele.

2021. aastal püstitatud eesmärk – kolida Haljala raamatukogu uude majja jäi täitmata, sest ehitustähtaeg venis pikemaks. Lootus on kolida 2023. aasta alguses. Võsu raamatukogu on alates sügisest avatud 5 päeva nädalas ja loodame et tänu sellele on suurenenud ka lastest lugejate arv – kaasa aitab ka raamatukoguga samas majas asetsev lasteaed. Võsupere raamatukogu sai akende ette päikesekaitse rulood, mis pakuvad leevendust suvekuumusega võideldes.

Haljala Vallaraamatukogu raamatukoguhoidjad on tegusad, teenindades erinevatel päevadel erinevates raamatukogudes. Näiteks käib Karepa raamatukoguhoidja Vihula raamatukogus, Varangu raamatukoguhoidja Haljalas nagu ka Aaspere raamatukoguhoidja. Karepa

raamatukoguhoidja kanda jäi 2022. aasta septembrist ka vallaraamatukogu direktori asetäitja roll, sest septembris lahkus ametist Haljala Vallaraamatukogu senine direktor. Uus vallaraamatukogu direktor asus ametisse novembri lõpus. Võsu raamatukogu sai uue töötaja suve alguses ning endine Võsu raamatukogu töötaja asus tähtajalise lepinguga septembrist tööle nii Aaspere kui ka Haljala raamatukogudes.

Paratamatult langeb raamatukogudes külastuste arv ja sellest tulenevalt ka laenutuste arv. Kui inimesed ei tule raamatukokku, siis pole mõtet süüdistada raamatukogusid või kohalikku omavalitsust või riiki. Raamatukogud pakuvad oma teenust nii kuidas jaksavad, kui aga seda teenust ei soovita kasutada, siis on selge et praegusel raskel ajal tuleb otsida kokkuhoiukohti. Sellest lähtuvalt on vähendatud ja Haljala vallas raamatukogude lahtiolekuaegu ja ilmselt vähendatakse veelgi. Kui avaldati plaan sulgeda osad Haljala valla raamatukogud, siis tekkis kohalike inimeste poolt tõsine vastasseis. Näiteks Vergi kogukond hakkas hoogsalt raamatukogu sulgemise vastu võitlema, kogudes allkirju. Samas jäi tähelepanuta see, et suletud raamatukogudest oleks tegelikult saanud teeninduspunktid, mis on kindlal ajal kuus avatud ning raamatukogu teenuste osutamine samuti sel hetkel tagatud.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

- Raamatukogude võrk jäi samaks. Aaspere haruraamatukogus vähendati senist lahtiolekuaega 4 tunni võrra, mis tähendas, et raamatukogu oli avatud iga kolmapäev kella 10-14ni (varasemalt kella 18ni). Võsu haruraamatukogu on alates sügisest avatud 5 päeva nädalas.
- Haljala Vallaraamatukogus pole kvaliteedihindamist läbi viidud.
- Haljala Vallaraamatukogul on olemas põhimäärus (15.05.2018), kasutuseeskiri (15.05.2018), andmekaitsetingimused (23.04.2019). Põhimääruse ja kasutuseeskirja muutmine on kavas 2023. aastal.
- Haljala Vallaraamatukogu arengukava kinnitati 15.04.2020 kuid see vajab kindlasti kaasajastamist.
- Raamatukogul on viieliikmeline nõukogu.
- On selge, et kõikidele inimestele pole võimalik raamatukoguteenuseid osutada. Haljala vallas tehti üleskutse anda märku inimestest, kes vajaksid koduteenindust – neid oli aga väga vähe. Koostööd tehti valla sotsiaaltöötajatega. Paratamatult on inimesi, kellele ei sobi bussiajad, raamatukogu asukoht või lahtioleku kellaajad. Seetõttu on enamus raamatukogudel olemas tagastuskastid, mida saab vajadusel kasutada kasvõi öösel olenemata sellest kas raamatukogu on avatud või mitte. Raamatukoguhoidjad on valmis pakkuma koduteenindust kuid see saab toimuda kindla graafiku alusel.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.21. €	Seisuga 31.12.22 €	Muutus %
Eelarve kokku	139,166	133,108	-4%
Personalikulu	78,207	84,218	+8%
Komplekteerimiskulu	29,789	28,144	-5%
sh KOV-lt	20,095	19,860	-1%
sh riigilt	9,694	8,284	-14%
Infotehnoloogiakulu	5,638	4,667	-17%
Täienduskoolituskulu	0,348	0,300	-14%
Üritustele/näitustele	1,428	1,097	-23%

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
-			

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Haljala Vallaraamatukogu koosseisus töötab direktor ja kuus raamatukoguhoidjat, kellest kolm töötavad täiskoormusega ning ülejäänud kolm osalise töökoormusega.

Haljala vallas on kokku kaheksa raamatukogu – valla keskraamatukogu Haljalas ning seitse haruraamatukogu (Varangu, Võsu, Võsupere, Vihula, Karepa, Vergi, Aaspere). Kuna haruraamatukogusid on rohkem kui raamatukoguhoidjaid, siis töötavad raamatukoguhoidjad mitmes raamatukogus. Näiteks Karepa raamatukoguhoidja töötab lisaks Vihulas. Varangu raamatukoguhoidja töötab Haljalas ja Varangu haruraamatukogu punktis Essus. Aaspere raamatukoguhoidja töötab Haljalas.

Personali osas on olnud 2022. aasta muutlik. Liikumisi on toimunud omajagu nii Võsu kui ka Haljala raamatukogudes.

Alates 7. juunist 2022. aastal on Võsu haruraamatukogus uus töötaja.

Endine Võsu haruraamatukoguhoidja asus alates septembrist tähtajalise lepinguga tööle Haljala ja Aaspere raamatukokku.

Septembris lahkusid omal soovil töölt Haljala Vallaraamatukogu senine direktor ning raamatukoguhoidja. Kuni novembri lõpuni oli direktori asetäitja Karepa raamatukoguhoidja. Alates 28. novembrist 2022 on Haljala Vallaraamatukogul uus direktor.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Tabel 4

Teema	Korraldaja	Tundide arv	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused			
Lastekirjanduse keskuse aastakoosolek	ELK	3	2
Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev	ELK	4	1
Laps kirjanduses. Noorus on ilus aeg	ELK	5	1
Lugemisisu stardikoolitus	ELK	4	2
„Filmiarhiivi digiprojektidja meediateek“	Rahvusarhiiv	1	1
„Perelooallikad“	Rahvusarhiiv	1	1
Üleriigilised arendusprojektid		2	1
Minuomavalitsus.ee küsitlus valdkonniti		1	1
LVKRK korraldatud erialased täienduskoolitused	LVKRK		
Seminar Tamsalus		8	2
Soome rk-d		8	2
Koolitusreis Tallinna		5	2
Naiste aeg kaasaegses kirjanduses		2	2
Sotsiaalmeedia konto haldamine ja sisuturundus raamatukogus		4	1
Muud koolitused			

ELK koolitustel saab alati põhjaliku ülevaate värskest lastekirjandusest. Sotsiaalmeedia konto koolitus oli praktiliselt kasulik Karepa raamatukogule sest raamatukogul on veebruarist alates oma Facebooki konto. Soomes on suured raamatukogud muidugi tasemel. Mõnikord võiks näha ka tavalist külaraamatukogu, mis annaks võrdlusmomenti väiksematele.

LISA 1

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

Avalikud esinemised ja ettekanded puudusid.

LISA 2

2.4.3 Erialahariduse omandamine.

Erialaharidust ei omanda ükski raamatukoguhoidja.

2.4.4 Töötajate tunnustamine.

Varangu raamatukoguhoidja esitati Juhan Kunderi nimelise Vaimsuse Auhinna nominendiks.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Haljala raamatukogu asub Haljala Rahvamajaga samas hoones. Kasulikku pindala on 117 m². Raamatukogu asukoht on hea. Raamatukogu uued suumid Haljala ajaloolises kõstrimajas pidid küll valmima 1. septembriks 2022 kuid kolimine toimub 2023 aasta jaanuaris.

Raamatukogu üürib ruumi Karepa Seltsilt. Töötingimused ja asukoht on väga head. Ruumis on õhk-vesi kütte, vajadusel saab kütta kaminat. Mõningaseks probleemiks on kütte välise seade asukoht, kuhu katuselt lumi peale vajub.

Üritusteks saab kasutada rahvamaja kaminasaali või suurt saali. Talvisel ajal võib piirduda ka ainult fuajeega, kus soe juba sees. Tagastuskast on olnud pidevas kasutuses.

Remondivajadus puudub.

Aaspere haruraamatukogu asub MTÜ Aaspere Külakoja ruumides. Kasutada on 118 m² kasulikku pinda. Ruumid on heas korras ja remondivajadust ei ole.

Raamatukogu asus Essu külakeskuse hoones. Asukoht küla keskel oli külastajasõbralik ja juurdepääs pimedal ajal hästi valgustatud. Raamatukogu kasutuses oli 2 ruumi, millest üks remonditud ja uue inventariga. Aasta lõpus maja võõrandati, mis tähendab, et raamatukogu peab välja kolima. Varangu teeninduspunkt asub Varangu seltsimajas. Asukoht ei ole eriti hea, sest maja asub küla keskusest väljas ja tee on valgustamata. Ruum on väike, kuid üritusteks saab kasutada teisi seltsi ruume. Inventar vajab väljavahetamist.

Vergi raamatukogu asub Vergi külas, pinda on 103m². Asukoht on hea ning ruumipuudust ei ole. Raamatukogus vahetati välja katkine WC pott ja boiler.

Vihula raamatukogu asub Vihula lasteaiaga ühes majas ning kasutuses on 62,9 m². Raamatukokku ei ole teed, inimesed käivad üle muru; välisfassaad on aegunud; välisuks ja aknad on vananenud.

Raamatukogu ruumid asuvad Võsu rannaklubi hoone esimesel korrusel. Sellest sügisest tegutseb samas hoones ka lasteaiarühm. Rannaklubis asuvad veel Noortetuba ja paar valla ametnikku. Lisaks toimuvad samas hoones suures saalis sageli üritused.

Raamatukogu vajaks jätkuvalt remonti. Raamatukogu vajab samuti jätkuvalt suuremaid ruume, tänu millele saaks korraldada suuremale rahvahulgale (üle 15 inimese) üritusi ning paigutada riiuleid avaramalt. Samuti annaks see võimaluse teha eraldi lastenurga, millest on sellel aastal puudust tuntud. Raamatukogu riiulite olukord on valdavalt keskmine, kuid on kaks riiulit, mis on väga kehvast seisus. Need tuleks esimesel võimalusel välja vahetada.

Väiksemate näituste ja väljapanekute jaoks on vajaminev ruum olemas, kasutada on aknalauad, laud ja seinad. Näitusi, mis vajavad rohkem ruumi, kahjuks korraldada ei saa.

Raamatukogu asub Võsupere küla (piirkonna suurim küla) keskel ja ligipääs sellele on hea. Hoone on ehitatud 2011 aastal, ruum on soe ja valge, sisustatud kaasaegse mööbliga. Lugejate kasutada on 47 m² pinda, ruumi napib ürituste korraldamiseks. Varem oli võimalik kasutada saali kuid sellest aastast on seal lastehoid. Remonditöid 2022 aastal ei tehtud ja remondivajadus hetkel puudub välja arvatud varikatus trepi kohale. Akende ette soetati päikesekaitse rulood, mis suvekuumusega pisut leevendust pakuvad.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Liikumispudega inimene saab külastada Haljala ja Võsu raamatukogu. Haljala raamatukogusse pääseb ratastooliga rahvamaja peauksest, kus on kaldtee.

Karepal, Varangul, Vergis, Aasperes ja Võsuperes liikumispuudega lugejal iseseisev juurdepääs puudub. Ratastooliga ruumidesse sisenemiseks peab kasutama kõrvalist abi, sest puuduvad kaldteed.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Kõigis Haljala valla raamatukogudes on internetiühendus. Wifi võrk; skaneerimise, printimise ja paljundamise võimalus; ID-kaardi lugejad on küll vanemat sorti, aga töökorras. Raamatukogudes on kasutusel Windows 10 ja Microsoft Office, Vergi raamatukogus LibreOffice.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude komplekteerimisel arvestatakse teeninduspiirkonna elanike lugemiseelistusi ja eelarve võimalusi. Eesmärgiks on, et eesti kirjanduse paremik jõuaks lugejani ja igas vanuses lastele oleks soovituslikku koolikirjandust pakkuda. Haljalas on fond kõige rikkalikum ning seal asuvad ka vähem kasutatust leidvad teatmeteosed, mida saab vajadusel harukogudesse laenutada.

Komplekteerimine toimub koostöös Lääne-Virumaa Keskraamatukoguga. Arvestatakse valla teiste raamatukogude tellimustega vältides liigset kopeerimist. Samal ajal arvestatakse ka sellega, et enamus lugejaid soovivad uudiskirjandust ja teised raamatukogud uusi raamatuid RVL-iga kohe välja ei anna. Väiksema nõudlusega teavikuid saab RVL-i kaudu teistelt raamatukogudelt tellida.

Haljala valla raamatukogudesse lisandus 2022. aastal 1483 eksemplari (Haljala 525, Aaspere 53, Karepa 162, Varangu 162, Vergi 139, Vihula 39, Võsu 243, Võsupere 161).

Esialgsete plaanide kohaselt pidid osad haruraamatukogud 2023. aasta seisuga kinni minema ning seetõttu täiendasid teised harukogud oma kogusid, sellest tulenevalt on annetuste osakaal suur – 669 raamatut, mis moodustab kogude juurdekasvust 45%.

Haljala valla teavikute ringlus 2022. aastal oli 0,6.

Täiskasvanud laenutavad peamiselt uudiskirjandust, vahel harva ka vanemaid sarjaraamatuid. Lapsed laenutavad põhiliselt kooli soovituslikku kirjandust.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Haljala valla raamatukogudesse lisandus 2022. aastal 1483 eksemplari (Haljala 525, Aaspere 53, Karepa 162, Varangu 162, Vergi 139, Vihula 39, Võsu 243, Võsupere 161).

E-raamatuid ei komplekteerita.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel arvestatakse lugejate eelistusi ning tellitakse ka populaarsemat kultuuriperioodikat.

Raamatukogudesse lisandus 2022. aastal järgnev kogus ajalehti/ajakirju: Aaspere 2 ajalehte, Haljala 4 ajalehte ja 53 ajakirja, Karepa 1 ajaleht ja 22 ajakirja, Varangu 4 ajalehte ja 12 ajakirja, Vergi 6 ajalehte ja 20 ajakirja, Vihula 4 ajakirja, Võsu 6 ajalehte ja 39 ajakirja, Võsupere 4 ajalehte ja 13 ajakirja.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid ei komplekteerita.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Inventuur tehti Võsu ja Vihula harukogudes. Fondide korrastamise käigus kanti maha 10178 raamatut. Põhjalikumal korrastasid ja puhastasid fondi Aaspere, kandes maha 2038 raamatut; Haljala, kandes maha 3653 raamatut; Varangu, kandes maha 2277 raamatut; Vihula, kandes maha 874 raamatut ja Võsupere, kandes maha 504 raamatut.

Aaspere ja Vihula lahtiolekuajad vähenevad ning seetõttu kanti seal ka suurem hulk raamatuid maha, suurem enamus raamatutest sai laiali jaotatud harukogude vahel, kes asendasid vanu eksemplare, ning kes said juurde ka päris uut kirjandust. Haljalas toimus suurem fondi puhastamine läheneva kolimise tõttu, suuremal osal riiulitest olid raamatud topelt ridades, midagi sealt üles ei leia. Kuna osa raamatukogu fondist asub hetkel seinariiulitel, mis uude Köstrimajja kaasa ei tule, siis tuli paratamatult fond kriitilise pilguga üle vaadata. Maha kantud raamatud läksid raamatukogus müüki.

Võsuperel kanti maha sisult vanad ning veekahjustusega raamatud.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Seoses raamatukogu kasutajate arvu pideva vähenemisega lühendati Aaspere lahtiolekuaegu – olles avatud iga kolmapäev kella 10-14ni.

Võsu haruraamatukogu on alates sügisest avatud 5 päeva nädalas: ajavahemikul 1.09 – 31.05 – E-N kell 10:00 – 18:00 ja R kell 8:00 – 16:00; ajavahemikul 1.06 – 31.08 – T-N kell 10:00 – 18:00, R kell 8:00 – 16:00 ja L kell 10:00 – 14:00.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Kõikides raamatukogudes on lugejatele kasutamiseks arvuti, millel on olemas ID kaardi lugeja. Võimalik on printida, paljundada, skaneerida.

Arvutit kasutatakse peamiselt meilide vaatamiseks, dokumentide allkirjastamiseks, sotsiaalmeedia jälgimiseks ning väljatrükkide tegemiseks.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Raamatukogude lugejate arv on languses. Põhjuseid on erinevaid – kellele ei sobi raamatukogu asukoht, kellele lahtioleku kellaajad. Paratamatu olukord viib raamatukogude lahtiolekuaegade vähendamiseni.

Tabel 4

Raamatu- kogu	Lugejad 2021	Lugejad 2022	Muutus (+-)
Haljala	581	580	-1
Aaspere	103	39	-64
Karepa	143	151	+8
Varangu	90	89	-1
Vergi	132	160	+28
Vihula	29	28	-1
Võsu	428	423	-5
Võsupere	123	128	+5
KOKKU	1629	1598	-31

Raamatu- Kogu	Külastused 2021	Külastused 2022	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2021	Virtuaal- külast. 2022	Muutus (+-)
Haljala	8678	7593	-1085			

Aaspere	570	254	-316			
Karepa	2007	1889	-118			
Varangu	1601	1483	-118			
Vergi	2296	2175	-121			
Vihula	200	182	-18			
Võsu	4073	3805	-268			
Võsupere	1590	1600	+10			
KOKKU	21015	18981	-2034	87887*	70156*	-17731

*Virtuaalkülastuste andmed on esitatud kodulehe haldaja poolt.

Raamatu-Kogu	Laenut-d 2021	Laenut-d 2022	Muutus (+-)	Päringud* 2021	Päringud* 2022	Muutus (+-)
Haljala	24755	18163	-6592	27	37	+10
Aaspere	1622	948	-674	47	0	-47
Karepa	4647	4003	-644	3	3	0
Varangu	4932	4296	-536	5	6	+1
Vergi	4332	3958	-374	10	32	+22
Vihula	1221	988	-233	0	0	0
Võsu	12361	7420	-4941	4	38*	+34
Võsupere	4837	3816	-1021	11	12	+1
KOKKU	58707	44592	-14115	107	128	+21

Laenutused: palun kirjutage kokku kõik laenutused, ka kohalkasutuse (sh perioodika kohalkasutuse) laenutused.

***Infopäringud:** Järjepidev töö registreerimisel.

*Võsu raamatukogu Infopäringute registreerimisel oli arusaamatus, tabelisse märgitud selle aastane päringute arv ei vasta tõele.

Raamatu-kogu	Virtuaalürituste arv		Virtuaalüritustel osalejate arv		Virtuaalürituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
KOKKU	0	0	0	0	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale ürituse toimumist

Raamatu- kogu	Virtuaalkoolituste arv		Virtuaalkoolitustel osalejate arv		Virtuaalkoolituste järelvaatajate arv*	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
KOKKU	0	0	0	0	0	0

*kui järelvaatamine võimaldati peale koolituse toimumist

Raamatu- kogu	Virtuaalnäituste arv 2021	Virtuaalnäituste arv 2022	Virtuaalnäituste külastajate arv 2021	Virtuaalnäituste külastajate arv 2022
Haljala	2	1		
KOKKU	2	1		

Haljala Vallaraamatukogu Facebooki lehel oli virtuaalnäitus 2022.aasta raamatujuubelitest.

4.3 RVL teenindus

RVL toimub peamiselt Haljala valla siseselt. Soovitud raamatu puudumisel tehakse koostööd Lääne-Virumaa Keskraamatukoguga.

RVL teenus on suureks abiks lastele kui kohalikus raamatukogus kohustuslikku kirjandust kohal ei ole, saab tellida teistest kogudest. RVL liigub kord kuus koos raamatupakkidega, aga tavaliselt soovib lugeja raamatuid kiiresti ja läheb ise teise raamatukokku järele.

RVL sisse 2230: Haljala 83, Aaspere 64, Karepa 621, Varangu 28, Vergi 248, Vihula 461, Võsu 667, Võsupere 58.

RVL välja 2150: Haljala 601, Aaspere 293, Karepa 492, Varangu 11, Vergi 10, Vihula 509, Võsu 193, Võsupere 41.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Komplekteerimisel püütakse arvestada igas vanuses laste lugemishuviga. Eelistatud on Eesti kirjanike looming ning kooli õppekavas olev kirjandus. Lastekirjanduse laiale valikule aitab kaasa ka Lugemisisu programmis osalemine.

Laste- ja noortekirjandust lisandus Haljalas 92, Karepal 50, Varangul 11, Vergis 26, Võsuperel 21 raamatut.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Rmtk	Lug-d 2021	Lug-d 2022	Muutus (+/-)	Külast-d 2021	Külast-d 2022	Muutus (+/-)	Laenut 2021	Laenut 2022	Muutus (+/-)
Haljala	279	278	-1	3616	3181	-435	5236	5570	+334
Aaspere	17	7	-10	82	20	-62	114	19	-95
Karepa	12	17	+5	212	232	+20	129	138	+9
Varangu	21	23	+2	424	440	+16	269	175	-94
Vergi	27	34	+7	388	324	-64	456	469	+13
Vihula	2	1	-1	18	16	-2	32	5	-27
Võsu	100	110	+10	710	771	+61	869	576	-293
Võsupere	26	31	+5	330	384	+54	258	182	-76
KOKKU	523	501	-22	5780	5368	-412	7363	7134	-229

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Lapsi ja noori on raamatukokku saada üsna raske. Enamalt jaolt tulevad nad raamatukokku kiirustades ning soovivad kooli soovituslikust nimekirjast kõige õhemat raamatut. Kui rääkida lastele et paksemas raamatus on teinekord palju suurem kiri, mida on poole lihtsam lugeda, siis ka see ei pane neid paksemat raamatut valima. Sama kehtib ka lapsevanemate kohta. Ema/isa jäävad raamatu valimata, kui see neile endile lapsepõlves ei meeldinud.

Võsul, Võsuperes ja Haljalas on head eeldused lastega töötamiseks, sest kaks esimest asuvad samas majas koos lasteaiaga ning Haljalas on samas majas koolilapsed.

Suvisel ajal korraldas palju üritusi lastele nii Karepa kui ka Vergi raamatukogu. Haljalas ja Võsul osaletakse Lugemisisu programmis.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

LISA 4

Haljalas toimus 2022. aasta mitmeid raamatukogutunde ning lasteüritusi. Suvel hoog rauges ning kuna sügisel lahkusid raamatukogust korraga eelmine direktor kui ka raamatukoguhoidja, siis kannatasid selle arvelt ka laste üritused. Sügisel toimus küll kaks Lugemisisu tundi Haljala lastele.

Karepa raamatukogus toimusid peamised lasteüritused suvel: kaks mängutundi, kus loeti raamatuid, mängiti ning joonistati; külas käis Sagadi looduskool, kus tutvuti lähemalt erinevate loomadega, katsudes nende kasukaid, uurides jälgi ning kuulates loomadest erinevaid lugusid; juunis-juulis toimus suvine joonistusvõistlus.

Vergis korraldati lastele kolm üritust, millest populaarseim oli „ÕÕ raamatukogus“. Lisaks osaleti ka meisterdamise ja kaluritepäeva üritusel.

- Võsuperel võtsid lapsed osa ettelugemispäevast, aasta looma ning emakeelepäeva üritustest raamatukogus.
- Võsul toimetati Lugemisisu tundidega ning meisterdati ning loeti koos lasteaiarühmaga.
- Varangul korraldati vastlapäeva üritus ning sisustati laste aega kevadisel koolivaheajal. Ka sügiseseks koolivaheajaks oli tegevusi planeeritud kuid need jäid laste puudumise tõttu ära.
- Aasperes ja Vihulas üritusi ei toimunud.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Siia ei lähe arvesse need erivajadustega lugejad, kes käivad raamatukogus ja kasutavad tavateenuseid. Siin on mõeldud spetsiaalseid raamatukoguteenuseid.

Tabel 6

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Karepa	158	158	15
Vergi	34	34	4
Võsupere	9	9	2
Võsu	14	14	3
Varangu	31	31	4

Haljalas teostab koduteenindust sotsiaaltöötaja.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Peamised koostööpartnerid. Millised on vallas olnud raamatukogude tegevust toetavad isikud ja asutused. Milliste (mälu)asutustega tehakse koostööd, ka lasteteeninduses.

4.6.1 kohalikul tasandil

- Koostöö toimub Lääne-Virumaa Keskraamatukoguga – komplekteerimine, täiendkoolitused, erinevad väljasõidud.
- Vergi raamatukogu asutas Raamatukogu sõprade klubi; meisterdati raamatust karpe; korraldati lastele „ÖÖ raamatukogus“ ning kaluritepäeval toimus laste muinasjututuba ning mängiti ühiselt lauamänge.
- Karepa Raamatukogu põhiline partner on Karepa Selts. Seltsi ürituste ja muude ettevõtmiste puhul on raamatukogu oluline: info jagamine ja kogumine, teadete saatmine, osavõtjate registreerimine, kuulutuste ja reklaami tegemine, projektide kirjutamine, osaliselt esinejate leidmine. Raamatukogu kaudu käib ka rahvamaja ruumide kasutusse andmine. Raamatukogus hoitakse korras seltsi dokumentatsiooni ja täiendatakse kodulehte, jäädvustatakse tegemisi (fotod). Erasikud on raamatukogu

toetanud raamatute annetamisega. Koostati ja jagati meili teel ülevaatlikku kokkuvõtet suvel toimivate Toolse-Karepa-Rutja-Eisma-Vainupea kultuuriürituste kohta. Maikuu toimus Karepal raamatuillustratsioonide näituse „Milla“ avamine. Näitus teostati Kultuurkapitali toel ja läks hiljem maakonda rändama. Näitus valmis koostöös kunstnik Maris Siimeriga. Augustis kunstnik Maris Siimeri töötuba „Kes on meres peidus“. Meisterdamine mere äärest korjatud materjalist.

- Võsu raamatukogu Kogukonna liikmete üksteise tundmise suurendamiseks korraldati vestlusõhtu „Seltskondlik pärastlõuna“. Suvel käisid külas kolleegid Rahvusraamatukogust. Neile tutvustasime Võsu ja külaraamatukogu eluolu. Loeti lasteaiale ette raamatut ja meisterdati. Seoses karu aastaga korraldati valdavalt lastele suunatud kaisukarude ja karupiltide näituse.
- Varangul tehakse tihedat koostööd külaseltsiga sest raamatukoguhoidja on ise külaseltsi juhatuse liige ning Varangu kandivanem. Raamatukogus korraldati mitmeid näituseid näiteks rohenäppudele ning erinevatest sügisandidest, mida saab purki panna.
- Võsuperel toimub koostöö samas majas toimetava lasteaiaga, korraldatakse raamatukogutunde ning otsitakse vajadusel õppematerjali. Lastele tutvustatakse, kuidas raamatuid saab laenutada ning õiget raamatut riulist üles leida.
- Haljalas käidi kirjandusringiga Ugala teatris ning toimus väljasõit Haljala kihelkonna mälestuskivide juurde. Märtsikuu käis külas Rakvere Muuseumi teadur Uno Trumm. Detsembris korraldati raamatümüük, kus müüdi raamatukogus mahakantud raamatuid.

4.6.2 riiklikul tasandil

- Osaletakse Rahvusraamatukogu poolt korraldatud koolitustel ning infotundidel
- Osaletakse Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt korraldatud koolitustel ning õpipäevadel

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Rahvusvahelisel tasandil koostööd ei toimunud.

4.6.4 Erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamine

Vergi raamatukogus toimus kevadel keelekohvik sakslasele ja sügisel ukrainlastele.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Raamatukogud pakuvad individuaalset abi arvutikasutajatele. Peamisteks teemadeks on id-kaardiga digiallkirjastamine, dokumentide väljaprintimine ja vajadusel koopiategemine.

Raamatukogudes korraldatakse lasteadeadele ja koolidele erinevaid raamatukogutunde, kus tutvustatakse uusi raamatuid, seletatakse, kus ja kuidas paiknevad raamatud riulites ning kuidas neid laenutada saab. Lisaks raamatukogutundidele korraldavad Võsu ja Haljala raamatukogud Lugesimisühte tunde.

Tunnid julgustavad lapsi rohkem raamatukogus käima ja endale vajalikke raamatuid otsima. Pärast raamatukogutunde on raamatukogus alati rohkem lapsi, kes tuleb õppima, laenutada või lihtsalt bussit või lapsevanemat ootama.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Haljala, Karepa ja Võsu raamatukogudel on olemas Facebooki lehed. Peamine info inimesteni jõuabki sotsiaalmeedia kaudu. Tihtipeale on nii et kui postitatakse Facebooki teade uute raamatute saabumisest raamatukokku, siis on hiljemalt poole tunni pärast esimesed huvilised juba kohal.

Haljala Vallaraamatukogul on ka kodulehekül, mille alt on kättesaadav kogu info ka harukogude kohta – lahtiolekuajad ning kontaktid. Varasemalt lisati sinna pidevalt ka uute raamatute nimekirja kuid see on viimasel ajal jäänud täiendamata ning ootab kliendisõbralikumat lahendust. Samuti ilmub kohalikus vallalehes raamatukogu või raamatuid tutvustavaid artikleid.

4.9 Andmebaasid.

Raamatukogu koduleheküljelt on kättesaadavad järgmised andmebaasid:

URRAM - Eesti raamatukogude ühiskataloog

Kodulugu - Eesti rahvaraamatukogude ühine koduloolise info talletamise süsteem

E-kataloog ESTER - Eesti suurimate rahva- ja teadusraamatukogude koondkataloog. (Tallinna ja Tartu kataloog)

RIKSWEB - Tapa Linnaraamatukogu elektronkataloog

ISE - Eesti artiklite andmebaas

ERB - Eesti rahvusbibliograafia andmebaas

BIE - bibliograafiline õiguslane andmebaas

DEA - digiteeritud Eesti ajalehed. Valik ajalehti aastatest 1821-1944 ja valik väliseesti ajalehti alates 1944. aastast.

DIGAR - Rahvusraamatukogu kasutajakeskkond, mis pakub juurdepääsu digitaalarhiivis talletatud väljaannetele. Nende hulgas e-raamatuid, ajalehti, ajakirju, kaarte, noote, fotosid, postkaarte, plakateid, illustratsioone, audioraamatuid ning muusikafaile

DOAJ - Directory of Open Access Journals vahendab erinevates keeltes teadusajakirju, mille artiklite täistekstid on vabalt kasutatavad. Andmebaas sisaldab 6320 ajakirja ning 542 599 teadusartiklit.

DSpace - Tartu Ülikooli digikogu, sisaldab väitekirju, haruldasi eesti- ja võõrkeelseid trükiseid, fotosid, käsikirju

E- Ait - Tallinna Ülikooli digikogu, väitekirjad, õppematerjalid, artiklid ning raamatukogus leiduvad haruldused

TTÜR digikogu - Tallinna Tehnikaülikooli digikogu, sisaldab väitekirju, e-õppematerjale ning muid väljaandeid

EMS - eesti märksõnastik - kõiki ainevaldkondi hõlmav tesauruse struktuuriga märksõnastik raamatute jm. teavikute eestikeelseks märksõnastamiseks ja infootsinguks. (Endine EÜM - Eesti Üldine Märksõnastik)

Karepa raamatukoguhoidja täiendab koduloo kartoteeki, koostatab koduloo mappi artiklitega ajalehtedest, täiendab raamatukogu kroonikat. Lugejatele koostatakse infokausta tellitud raamatute kohta. Rahvusraamatukogu andmebaasis on teemad lisatud valla lehe artiklile.

5. 2023. aasta tegevused

2023. aasta tuleb ümberkorralduste aasta – vähenevad harukogude lahtiolekuajad. Aaspere ning Vihula harukogud hakkavad edaspidi lahti olema 1x kuus tundi aega. Väheneb ka töötajate arv. Karepa, Varangu ja Haljala töötajad käivad laenutamas mitmes erinevas raamatukogus.

Haljala

Haljala Vallaraamatukogu kolib 2023 aasta alguses uude Kõstrimajja seega teeme tõsist tööd riiulite ning fondi korrektse paigutamisega. Kuna uus raamatukoguhoone on praegusest suurem, siis loome sinna lastenurga koos mängimise võimalusega ja individuaalsed vaiksemad töökohad. Tihe koostöö tuleb ka Haljala kooli ning lasteaiaga, mis on 2022 aastal soiku jäänud. Plaanime korraldada kõikidele huvilistele kohtumisõhtuid põnevate persoonidega.

Karepa

Valla poolt planeeritakse raamatukoguvõrgu ümberkorraldamist. Vastavalt sellele saaks Karepa harukogu teeninduspunkti Vergis ja Vihulasse jääks laenutamine 1x kuus. Kuidas see tehniliselt täpsemalt saab olema (programm, fondid), saab näha.

Jätkub ürituste korraldamine. Kokkulepped on olemas M. Siimeriga kahe töötoa osas ja M. Uuskülaga teiseks loenguks värvipsühholoogia vallas. Plaanis on taas suvine joonistamine ja näitus, lastele tuleb külla Sagadi looduskool. Jätkuvalt toimib koostöö Karepa Seltsiga ühisürituste ja maja jagamisega.

Võsupere

Raamatukogu on uuel aastal avatud kolmel päeval nädalas kõik tegevused tuleb nendesse päevadesse ära mahutada. Jätkatakse kõigi raamatukogu põhiteenuste pakkumist. Võimaluste piires jätkatakse koostööd lasteaiarühmadega (raamatukogutunnid, uute raamatute tutvustamised, õppematerjalide otsimised jne.)

Võsu

Plaanis on ümber paigutada riiulitel paiknevaid raamatuid ja ka võimalusel muuta osade riiulite asukohta. Jätkame hoogsalt „Lugemisisu“ programmiga. Jätkame koostööd kooliga proovides rohkem kaasata ka vanemate klasside õpilasi. Plaanis on korraldada rohkem täiskasvanutele suunatud üritusi. Selle elluviimiseks teeme koostööd kohalike inimeste ja organisatsioonidega.

Varangu

Uue aasta uutes suundades tuleb suur muutus. 5. jaanuarist 2023.a. suletakse Varangu raamatukogu Essus seoses Essu külamaja võõrandamisega, kus asus raamatukogu. Raamatukogu kolib Varangu seltsimajja teeninduspunkti ruumidesse. Sealsed ruumid on palju

väiksemad, kui olid Essus, seega tuleb veel osa fondist maha kanda, et ära mahtuda. Positiivsest küljest saab välja vahetada vana inventari uuema vastu, mis oli kasutusel Essus. Arvatavasti ei mahuta ära lugejaarvutit. Raamatukogu hakkab olema avatud ühel päeval nädalas. Loodan, et ka Essu piirkonna lugejatel on võimalik külastada raamatukogu Varangul oma transpordi olemasolul, sest vahemaa on 5 km. Uuel aastal jätkub koostöö Varangu külaseltsi ja kogukonnaga.

Direktor

Allkiri ..... /Marion Talli/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Haljala	5	30	25.50
Karepa	4	17	121.0
Võsu	2	2	9.52
Võsupere	4	14	6.60
Varangu	1	8	137.90

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Ettekanded puudusid

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2022)
Vergi	WC poti ja kuuma vee boileri vahetus

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Haljala	Tobias ja teine B, rmk aasta avamine (5 üritust)	63 last + 5 täiskasvanut
	Kevade lood ja meisterdamine	6 last + 2 täiskasvanut
Vergi	Küünalde meisterdamine	3
	raamat karbiks	3
	kalurite päeva muinasjututuba ja lauamängud	8
	Öö raamatukogus	13
Karepa	Mängutund	15 last + 12 täiskasvanut
	Mängutund	2 last + 2 täiskasvanut

	Külas Sagadi looduskool Kunstnik Maris Siimeri töötuba joonistusvõistlus	11 last + 10 täiskasvanut 10 last + 11 täiskasvanut 18 last + 11 täiskasvanut
Võsupere	„Emakeelepäev raamatukogus“ „Aasta loom pruunkaru“ „Ettelugemispäev“	11 13 9
Võsu	Ettelugemine ja meisterdamine lasteaiaga	11
Varangu	Vastlapäev Koolivaheaeg raamatukogus	2 3